

Tilsynsrapport CBSI Sprogcenter 2. halvår 2019

1 Konklusion og læringspunkter

1.1 Konklusion

Tilsynet konkluderer overordnet, at CBSI Sprogcenter overholder den gældende danskuddannelseslov om underviserkvalifikationer og har gennemført en undervisningsmiljøvurdering i 2019.

Tilsynet konkluderer også, at fremmødet blandt kursisterne ligger på 65% i gennemsnit og er faldende i tilsynsperioden for danskuddannelse 2, men stigende for danskuddannelse 3.

Tilsynet konkluderer også, at det tidligere løft i karakterer for prøvedeltagere fra CBSI Sprogcenter i det store hele er fastholdt og DU1 og DU3 prøvedeltagere har opnået bedre karakter ved vinterprøven end ved sommerprøve 2019 og ligger over landsgennemsnittet for 2018. Det er positivt.

Tilsynet konkluderer, at takstniveauet for CBSI Sprogcenter fortsat ligger i den dyreste tredjedel i forhold til andre leverandører. Der synes derfor at være et potentiale for reduktion af taksterne, som bør undersøges nærmere.

Læringspunkter:

Tilsynet anbefaler følgende læringspunkter for den kommende tilsynsperiode:

Risikobaseret tilsyn:

- At mulighederne for alternative og omkostningseffektive tilbud om danskundervisning undersøges.

Administrativt tilsyn:

Økonomisk tilsyn:

- At potentialet for en markedsmodning af prisen for danskuddannelse på CBSI Sprogcenter bør undersøges.

Pædagogisk tilsyn:

24. januar 2020

Sagsnummer
2019-0054663

Dokumentnummer
2019-0054663-28

CF 5. kontor -
Aktiveringsøkonomi, Resultater
og Danskuddannelse
Bernstorffsgade 17
1577 København V

EAN-nummer
5798009710161

- At der iværksættes en handlingsplan for karakterer for alle leverandører i foråret 2020.
- At muligheden for en reduktion af gennemløbshastigheden undersøges.
- At der gennemføres en undersøgelse af kursisters fravær i foråret 2020.
- At sprogsynet fra lovgivningen udfoldes pædagogisk i undervisningen, så det fremtræder mere klart, hvilket sprogsyn der danner rammen for undervisningen på tværs af undervisningerne.
- At der på baggrund af tilbagemeldinger fra kursister og undervisere tages initiativ til at etablere en fælles undervisningsplatform, som kursister og undervisere kan anvende i forbindelse med undervisningen.
- At undervisningsmateriale med digital brugerflade til fx selvstudie er i overensstemmelse med sprogcenterets overordnede sprog- og læringssyn og med kursisters IT-vanthed.
- At materiale, der anvendes på den elektroniske tavle, er indscan af højere kvalitet eller købes som onlinematerialer.
- At sprogcenteret ved samlæsning af moduler har fokus på kursisters individuelle progression, samt at kursister på forskellige niveauer sættes sammen i gruppearbejde for derigennem at stilladsere hinanden i pararbejde.

2 Gennemgang af observationer

Tilsynet har udarbejdet en ny indberetningsskabelon for leverandørerne, der på den ene side skal gøre indberetningen lettere for leverandøren og på den anden side give leverandøren et bedre overblik over indberetninger i tiden bagud.

Leverandørerne indberetter de samme data som tidligere og der er således ingen ændring i den måde, tilsynets observationer præsenteres på.

2.1 Det risikobaserede tilsyn

Antallet af kursister opgøres i forbindelse med tilsynet og for CBSI Sprogcenter er opgørelsen fordelt på henholdsvis I-kursister og LAB-kursister.

I-kursisterne er ydelsesmodtagere og er henvist til danskuddannelse som en del af borgerens integrationsprogram.

LAB-kursisten er typisk enten dagpenge- eller kontanthjælpsmodtagere og henvist til danskuddannelse som led i et tilbud under lov om aktiv beskæftigelse (LAB).

Tabel 1 viser antallet af unikke kursister, der er henvist i perioden 1. januar 2019 til 31. december 2019 fordelt på ydelsesmodtagere efter lov om aktiv beskæftigelse (LAB) og flygtninge/familiesammenførte, der er ydelsesmodtagere i henhold til lov om integration (I-kursister), sammenlignet med 4. kvartal 2018, som udgør et basistal.

Tabel 1: Fordeling af unikke LAB- og I-kursister fra 1. januar 2019 til 31. december 2019 sammenlignet med 4. kvartal 2018. Kilde: CBSI Sprogcenter.

Danskuddannelse	4. kvrt. 2018 i %	1. kvrt. 2019 i %	2. kvrt. 2019 i %	3. kvrt. 2019 i %	4. kvrt. 2019 i %
DU 1 - I-kursister	26,2	26,7	31,9	36,7	38,0
DU 1 - LAB-kursister	73,6	73,1	67,7	63,3	62,0
DU 2 - I-kursister	26,8	27,4	33,0	35,2	32,8
DU 2 - LAB-kursister	73,1	72,6	67,0	64,9	67,2
DU 3 - I-kursister	9,8	6,9	9,3	8,0	5,1
DU 3 - LAB-kursister	90,2	93,0	90,6	92,0	94,9
I alt andel I-kursister	22,3	21,2	26,4	26,3	23,1
I alt andel LAB-kursister	77,8	78,8	73,6	73,7	76,9
Samlet antal kursister under uddannelse					
I-kursister	192	197	210	249	214

LAB-kursister	671	734	586	699	711
---------------	-----	-----	-----	-----	-----

Tilsynet har tidligere rapporteret om en forholdsvis høj andel af LAB-kursister på CBSI Sprogcenter samt at antallet af LAB-kursister i det hele taget og sammenlignet med landstal er meget højt. LAB-kursisterne, hvor en del ikke længere har uddannelsesret, udgør således en væsentlig del af uddannelsesaktiviteten og dermed økonomien på CBSI Sprogcenter.

CBSI Sprogcenter har særlige opgaver, der relaterer sig til målgruppen om LAB-kursister, der modtager danskuddannelse som et tilbud om vejledning og opkvalificering. For at gøre tilsynsrapporten sammenlignelig med tilsynsrapporterne for CLAVIS og UCplus, behandles disse særlige opgaver vedrørende organiseringen af tilbuddet til LAB-kursister ikke i nærværende tilsynsrapport.

2.1.1 Kursistundersøgelse

Som en del af tilsynet er der gennemført to fokusgruppeinterviews med kursister om forventninger, anvendelse af og holdninger til IT-støttet undervisning. Der blev afviklet henholdsvis en fokusgruppe for I-kursister og en fokusgruppe for LAB-kursister, da kursisterne typisk undervises i henhold til det lovgrundlag, kursisten er henvist efter.

Fokusgrupperne blev afviklet parallelt med det pædagogiske tilsyn, der var tematiseret omkring IT-støttet undervisning.

Fokusgruppen for I-kursister bestod af 7 deltagere fordelt på DUMO 2.4, 2.5 og 2.6. Alle deltagere i interviewet brugte en eller flere enheder til at understøtte dansklæringen – smartphone og tablet var fremherskende mens der var en tendens til, at PC ikke blev anvendt til dansklæring men primært til ansøgningsprocesser, CV-udarbejdelse og lignende. Deltagerne anvendte samtidig et meget bredt udvalg af programmer til at understøtte læringen. De arabisktalende deltagere var især meget tilfredse med og brugere af Khaled Ksibe's danskundervisning på YouTube.

Flere gav udtryk for, at IT-støttet undervisning er godt, men da det svære i læringen af dansk er udtalen af ord foretrak deltagerne en underviser-støttet undervisning med sproglæring på smartphonen blev set som et supplement.

Deltagerne efterlyste et digitalt rum for sproglæringen, der kunne minde om fx Aula, som ville give mere fleksibilitet og bedre læring til holdet. Deltagerne talte især om rummet som brugbart i forhold til kommunikation mellem kursister og til underviser. Andre kursister ønskede at arbejde mere med PC i danskundervisningen, ligesom det blev nævnt, at det kunne være godt – når nu der ikke er et LMS – at få fx PowerPoints udleveret, så deltagerne selv kan arbejde videre med dem.

Fokusgruppen for LAB-kursister bestod af 9 kursister på henholdsvis DUMO 3.3 og 3.4. Alle deltagere i interviewet var daglige brugere af smartphone, PC og/eller tablet, ligesom deltagerne berettede om en meget bred anvendelse af programmer, der understøttede dansklæringen.

Deltagerne syntes dog at vide noget forskelligt og erfaringsudvekslede om undervisningsteknologier under interviewet. Det vil sige, at den pædagogisk tilrettelagte undervisning udfordres potentielt af deltageres egne læringsstrategier, herunder en deltagerstyret pædagogisk bi-omstændighed, som når kursister deler erfaringer om fx brug af YouTube kanaler i sproglæringen. Videre virker den brede anvendelse af teknologier til sproglæring kun som delvist understøttet og dermed fagligt vejledt af sprogcentret – hvad anbefales der/hvad anbefales der ikke?

Deltagerne gav udtryk for at have behov for en digital platform for læring, der kan give dem mere fleksibilitet og bedre muligheder for at kommunikere fx mellem hinanden, skabe relationer og videndele, ligesom der synes at være behov at give deltagerne et bedre overblik over eller mere/bedre vejledning om, hvilke (gratis) online værktøjer der kan understøtte deres læring, herunder folkebibliotekernes rolle og funktion.

Der syntes endelig at være et behov for at øge undervisernes individuelle og fælles indsigt i mulighederne i den IT-støttede undervisning; at struktur for og planen for undervisningen fremgår tydeligt for kursisterne samt en særlig opmærksomhed omkring IT-støttet undervisning og fx tolærer undervisning.

2.2 Administrativt tilsyn

SIRI's evaluering af tilsynsrapporten for CBSI Sprogcenter for 2016-18 pegede på behovet at føre tilsyn med tilrettelæggelsen af arbejdsgange, herunder koordineringen af beskæftigelsesindsatser med danskundervisning.

Tilsynet har i den forbindelse gennemgået CBSI-notat "Koordinering af forløb I-kursister" af 1. juli 2019.

CBSI redegør i notatet for dels den organisationsmæssige opbygning og dels processer i forbindelse med koordineringen af indsatsen.

Borgerens indgang er Jobcenter Integration, der visiterer borgeren videre til CBSI Integration, hvor der udarbejdes en plan for forløbet, dvs. danskuddannelse, integrationsundervisning og virksomhedsplacering.

Borgeren undervises mandag til torsdag om formiddagen i dansk på hold for udelukkende I-kursister.

Den nyankomne skal desuden begynde en praktik af mindst 15 timers varighed ugentligt inden for den første måned af opholdet. I forbindelse med praktikken aftales sociale, faglige og sproglige mål for praktikperioden.

Praktikken afvikles typisk over 2-3 ugentlig. Timemæssigt suppleres med danskundervisning, så borgeren aktiveres 30 timer ugentligt.

Der afholdes møder mellem undervisere og relevante medarbejdere fra CBSI Integration med henblik på koordinering af undervisningen.

Beskrivelsen af koordineringen er dog uklar i forhold til, hvordan borgerens 4 ugentlige undervisningsgange om formiddagen hænger sammen i og med, at borgeren samtidig er i virksomhedspraktik 2-3 gange ugentligt.

CBSI oplyser, at hovedprioriteten i tilrettelæggelsen af danskuddannelse for integrationsborgere er placering i praktiktilbud, så integrationslovens regel om virksomhedsplacering inden for de første 4 uger af opholdet og herefter højst 6 ugers pause mellem virksomhedsplaceringerne overholdes. Borgere i virksomhedspraktik, hvor tidspunkterne konflikter med dagundervisningen, tilbydes i stedet undervisningen på aftenhold tirsdag og torsdag i stedet for. Deltagelsen på aftenholdet oplyses af CBSI til at være lav.

Tilsynet har indledt et samarbejde med YDS om tilpasning af arbejds gange for ansøgning og godkendelse af henvisninger mv., der sigter på at gøre administrationen mere enkel og dermed kortere i kursistens perspektiv.

I den forbindelse er der desuden indledt et samarbejde med International House om koordinering af godkendelsesprocesser mv.

Samarbejdet med YDS om arbejdsprocesserne vil desuden have en forbindelse til JCI, som varetager sagsbehandlingen af selvforsørgede integrationskursister (I2'ere).

I samme henseende planlægger tilsynet at drøfte kvaliteten i henvisningsprocesser med udenbys leverandører i foråret 2020, så kursister, der søger udenbys sprogcentre, sikres samme forhold, som de kursister der henvises til sprogcentre med driftsaftale med Københavns Kommune. Denne drøftelse relaterer sig også til kursister, som er I2'ere og derfor har frit valg af leverandør.

Tilsynet har i samspil med Udlændinge- og Integrationsministeriet udviklet en procedure for udlevering af modultest- og prøvebeviser til kursister, der på en eller anden måde har mistet deres beviser.

Kommunen har en 30-årig opbevaringspligt for prøvebeviser.

Processen for udlevering har især relation til tidligere leverandører, idet databasen over kursister er overdraget til Københavns Kommune i forbindelse med overgangen mellem leverandører. Tidligere kursister henvender sig i første omgang på JCI og hvis beviset ikke kan findes i arkivet, varetager tilsynet udstedelsen af kopier af de oprindelige beviser.

Henvendelser om udlevering af kopier af beviser kan ligge mange år tilbage. Der er således en forespørgsel om kopi af et bevis, der dateres til 1990, ligesom der er henvendelse om beviser, der er udstedt i 2001 eller tidligere.

Tilsynet har indledt et samarbejde med 4. kt. om status for LUDUS og fremtidig håndtering af et studieadministrativt software.

Tilsynet har endelig konstateret, at Ministeriet har modtaget indberetningerne for 2. og 3. kvartal 2019 rettidigt og at Ministeriet har konstateret, at der ikke er kritiske fejl i data og indberetningerne dermed er endeligt godkendt.

2.3 Økonomisk tilsyn

Økonomien på CBSI Sprogcenter er endvidere principielt delt i to dele. Den ene del, som vedrører ydelsesmodtagere under Integrationsloven er baseret på takster, der er differentierede for de enkelte uddannelser, men den anden del for ydelsesmodtagere under LAB-lovgivningen består af et fast budgetbeløb for danskuddannelse på CBSI Sprogcenter.

Tabel 2 viser en oversigt over taksten sammenlignet dels med landsgennemsnittet, øvrige leverandører i Københavns Kommune samt Speak Sprogcenter, der dækker kommunerne Frederiksberg, Gentofte, Gladsaxe, Lyngby-Taarbæk og Rudersdal. Taksterne for de enkelte danskuddannelser på CBSI Sprogcenter er udtryk for en teknisk beregning ud fra det samlede budget. Taksterne er fastsat uden L/P-regulering.

Tabel 2: Oversigt over modultakster for integrationsmodtagere på CBSI Sprogcenter fordelt på DU1-3 for 2019, sammenlignet med landsgennemsnit 2018 og 2020-taksterne for leverandører i København og omegn.

Modultakster 2018-2020					
DU	Jobcenter København Danskuddannelse (2019)	Landsgennemsnit¹ (2018)	Speak² (2019)	CLAVIS (2019)	UCplus (2019)
DU1	32.775	29.590	10.486	19.500	17.238
DU2	20.881	17.379	8.890	10.900	8.471
DU3	14.155	14.221 ³	7.680	6.400	7.585

Tabel 2 viser, at CBSI Sprogcenter stadig ligger betydeligt over markedet blandt andre udbydere i København og omegn, hvor taksterne har været konkurrenceudsat inden for de sidste par år. Det skal dog her bemærkes, at der vil være hensyn til såvel integrationsborgerenes og LAB-borgernes forløb mod beskæftigelse, som vil virke fordyrende i forhold til borgere, der er selvforsørgende. Det samme gør sig gældende i forhold til andre forhold i CBSIs målgruppe fx at målgruppen omfatter borgere, der er mere udsatte end målgruppen på Clavis og UCplus.

Det økonomiske incitament for at placere kursister lavere af hensyn til en mulig højere takstbetaling er med den økonomiske styring af CBSI Sprogcenter ubetydelig, som det fremgår af tabel 3.

¹ Integrationsbarometeret (<https://integrationsbarometer.dk/danskuddannelserne/takster>), tilgået den 31. juli 2019.

² Priser opnået ved udbud i årsskiftet 2018/19.

³ Ikke medtaget takst for særlig tilrettelagt undervisningsforløb for studerende.

Tabel 3: Oversigt over andel af alle kursister i procent, fordelt DU og kvartaler.

Fordeling af kursister på de tre danskuddannelser, i procent.					
Danskuddannelse	4. kvrt. 2018	1. kvrt. 2019	2. kvrt. 2019	3. kvrt. 2019	4. kvrt. 2019
DU1	25,3	21,7	22,4	22,7	17,9
DU2	49,4	48,7	50,6	50,4	43,8
DU3	25,4	29,6	27,0	29,0	38,3

Med hensyn til fordelingen af kursister mellem de enkelte danskuddannelser afspejler udviklingen i 3. og 4. kvartaler et fald i antallet af I-kursister på alle tre uddannelser, mens antallet af LAB-kursister stiger markant på DU3 – fra 253 kursister i 3. kvartal til 336 kursister i 4. kvartal 2019. LAB-kursisterne på DU3 udgør ca. en tredjedel af den samlede kursistbestand.

Den vægtede gennemsnitspris i henholdsvis 3. og 4. kvartal 2019 var henholdsvis kr. 22.069 og 20.434, hvilket afspejler den højere andel af DU3-kursister i 4. kvartal 2019. Gennemsnitligt er pris den vægtede kursistpris faldet med ca. 10% fra 3. til 4. kvartal 2019, hvilket er tilfredsstillende men alene et udtryk for en tilfældig kursisttilgang.

CBSI Sprogcenter oplyser, at ændringer af kursistfordelingen på sprogcenteret fører normalt ikke til ændringer af underviserstaben, da underviserne alle er i stand til at undervise med høj kvalitet på mere end én danskuddannelse.

CBSI Sprogcenter har som fokus, at kursisterne skal i arbejde eller uddannelse og således gå fra at være ydelsesmodtagere til at være selvforsørgede. Tabel 4 viser andelen af kursister, der er udmeldt i forbindelse med enten job eller uddannelse i perioden 1. januar 2019 til 31. december 2019.

Tabel 4: Oversigt over andelen af udmeldte kursister i forbindelse med enten job eller uddannelse. i perioden 1. januar 2019 til 31. december 2019, fordelt på danskuddannelser, i procent.

Procentandelen af kursister der blev selvforsørgede				
Danskuddannelse	1. kvrt. 2019	2. kvrt. 2019	3. kvrt. 2019	4. kvrt. 2019
DU1	1,3	4,8	27,6	7,7
DU2	10,9	9,4	24,6	11,8
DU3	17,5	18,5	18,9	27,3
Gennemsnit	9,9	10,9	23,2	15,6

Opgørelsen viser andelen af kursister, der i løbet af kvartalet er registreret i LUDUS med ophørsårsag angivet som enten job eller uddannelse på basis af en registrering i Fasit. Det skal her

understreges at færdiggørelse af et modul ikke er et selvstændigt mål for LAB-kursisterne, hvis det er muligt at komme i job eller praktik.

Administration på CBSI Sprogcenter gennemgår afsluttede borgere i Fasit og LUDUS, som der føres lister og statistikker efter. CBSI Sprogcenter bemærker dog, at registreringen i Fasit kan være mangelfuld, hvis borgere bliver væk fra undervisning og ikke giver besked til jobcenteret, når de får i arbejde.

2.3.1 Vurdering af sammenhæng mellem pris og kvalitet

Det lovpligtige tilsyn har bl.a. til opgave at vurdere sammenhængen mellem pris og kvalitet. Der er derfor - udover oversigten over andelen af kursister, der overgår til at blive selvforsørgende, jf. ovenfor - udarbejdet to yderligere indikatorer for sammenhængen mellem pris og kvalitet, som vises nedenfor. Der er tale om:

- Prisen på det gennemsnitligt antal tilbudte lektioner for kursister, der gennemfører et modul, opdelt på DU og kvartal.
- Den reelle pris pr. DU og modul.

Tabel 5 præsenterer en oversigt over pris pr. lektion sammenlignet med landsgennemsnittet. Landsgennemsnittet er beregnet ud fra gennemsnittet af tilbudte lektioner og de gennemsnitlige takster.

Tabel 5: Oversigt over prisen i kr. pr. tilbudte lektioner i 2018-2019, fordelt på danskuddannelser og sammenlignet med landsgennemsnittet for 2018.

Pris pr. tilbudt lektion pr. danskuddannelse i kr.					
Danskuddannelse	Landsgennemsnit 2018	1. kvrt. 2019	2. kvrt. 2019	3. kvrt. 2019	4. kvrt. 2019
DU1	126	122,0	111,4	157,7	146,0
DU2	112	116,4	97,3	100,1	93,3
DU3	130	87,1	84,8	68,2	64,3

Gennemførelshastigheden 2018-2019, fordelt på danskuddannelser og sammenlignet med landsplan fremgår af Tabel 9.

Det meget høje antal tilbudte lektioner påvirker naturligvis enhedsprisen pr. lektion i den forstand, at prisen bliver lavere jo, jo flere lektioner der tilbydes. Beregningen skønnes derfor ikke have en egentlig udsagnskraft om enhedsprisen pr. lektion, idet det dog bør medtænkes, at fx den meget lave pris på DU3 lektioner afspejler et uforholdsmæssigt højt antal tilbudte lektioner.

Omkostningseffektiviteten er samtidig beregnet som prisen for et karakterpoint. Beregningen i Tabel 6 viser prisen pr. point i 2. halvår 2018 og 1. halvår 2019 sammenlignet med

landsgennemsnittet for 2018, der tager udgangspunkt i den gennemsnitlige karakter for alle sprogcentre i 2018.

Tabel 6: Oversigt over prisen i kr. pr. karakterpoint i 2018-2019, fordelt på danskuddannelser og sammenlignet med landsgennemsnittet for 2018.

Pris pr. karakterpoint i kr.					
Prøve	Landsgennemsnit 2018	1. halvår 2018	2. halvår 2018	1. halvår 2019	2. halvår 2019
Prøve i dansk 1	5.015	4.202	4.202	5.042	4.820
Prøve i dansk 2	2.715	3.117	3.368	2.677	3.026
Prøve i dansk 3	2.188	2.441	2.441	2.212	1.939

Beregningsen i Tabel 6 viser ikke nogen klar tendens i udviklingen af prisen pr. karakterpoint. Hvert karakterpoint er blevet billigere på DU1, mens DU2 er steget og DU3 er faldet. Prisen pr. karakterpoint reflekterer en omkostningseffektivitet – en sammenhæng mellem kvaliteten af undervisningen i form af opnåede karakter ved de landsdækkende og prisen på uddannelsen.

Den todelte finansiering af CBSI Sprogcenter gør, at tilsynet ikke kan vurdere, om tilbuddet om danskuddannelse er bæredygtigt og har en optimal effekt. Det anbefales derfor, at prisen for og effekten af danskuddannelse på selvforsørgelse på CBSI Sprogcenter analyseres med henblik på at fastslå, om der er et effektiviseringspotentiale og i givet fald i hvilken størrelsesorden.

Der har i tilsynsperioden frem til 31. december 2019 ikke tilsynet bekendt været anmærkninger til leverandørens regnskab for danskuddannelse.

2.4 Pædagogisk tilsyn

Det pædagogiske tilsyn skal sikre, at tilbuddene opfylder lovens krav og skal samtidig være med til at udvikle tilbuddet om danskundervisning og den pædagogiske praksis på sprogcentret.

Der er således flere formål med det pædagogiske tilsyn, som udover lovgivningen styres af politiske målsætninger og nye indsigter fra forskning om danskundervisning af voksne udlændinge.

Tilbud om danskuddannelser på CBSI Sprogcenter er rettet mod at lære kursister at kommunikere dansk i tale og skrift. Udgangspunktet for læringen er samtidig en introduktion til danske kultur- og samfundsforhold.

Undervisningen er primært tilrettelagt som lærerstøttet og holdbaseret, hvor kursisten har adgang til interaktive tavler, computere og iPads i undervisningen.

Det pædagogiske tilsyn består af flere delindsatser, der rækker fra den fysiske lokation til underviserens kvalifikationer.

I tilsynet for 2. halvår 2019 beskrives det pædagogiske tilsyn igennem:

- Observation af undervisningen
- Fysiske lokationer.
- Fremmødeprocenten.
- Gennemførelses hastigheden.
- Prøvekarakter.
- Underviserkvalifikationer.

2.4.1 Pædagogisk tilsyn af undervisningen

Tilsynet har gennemført 2 tilsynsbesøg med særligt fokus på den pædagogiske tilrettelæggelse og gennemførelse af undervisningen. Det første besøg havde en generel tilgang mens det andet besøg havde særlig fokus på IT-støttet undervisning.

Der er blevet observeret undervisning på forskellige hold:

Observeret hold	Emne	Holdtype	Deltagere
DUMO 1.5, 2.3 og 2.4	IT-støttet undervisning	Fysisk fremmøde.	12
DUMO 2.3 og 2.4	IT-støttet undervisning	Fysisk fremmøde.	11
DUMO 3.2, 3.3 og 3.4	Undervisning generelt	Fysisk fremmøde.	10
DUMO 1.2 og 1.3	Undervisning generelt	Fysisk fremmøde.	9

Tilsynet er struktureret med en observation af hvert hold, der varer ca. 1 time, en opfølgende samtale med underviseren samt en eventuel afsluttende samtale med den pædagogiske leder.

Der udarbejdes en rapport for hvert tilsynsbesøg, der fremsendes til sprogcenteret.

Tilsynet noterer generelt i forhold til den IT-støttede undervisning, at der er et ønske fra kursister og undervisere om etablering af en undervisningsplatform, som kursister og undervisere kan anvende i forbindelse med undervisningen.

Et sammenlæst hold på DUMO 1.5, 2.3 og 2.4 blev observeret. Undervisningen var velfungerende, med god og konstruktiv stemning på holdet. Både interaktion mellem underviser og kursister, samt kursister indbyrdes i forbindelse med aktiviteterne. Emnemæssigt opfyldte den observerede undervisning beskrivelserne i fagbeskrivelsen for DU2. I forhold til anvendelse af IT i undervisningen blev den elektroniske tavle brugt til at notere emner, sætninger og ord relevante for undervisningen

Der blev observeret undervisning på et DUMO 2.3 og 2.4 hold. Der var i undervisningen et velfungerende par- og gruppearbejde på computere med støtte af diverse digitale og analoge ressourcer. Underviseren cirkulerede roligt rundt og lyttede til grupperne, men greb kun meget diskret ind i tilfælde af problemer. Der var tale om en lektion med meget selvstændigt arbejde. Alle kursister virkede fortrolige med brugen af IT i forbindelse med selvstændigt arbejde.

Et sammenlæst hold med DUMO 3.2, 3.3 og 3.4 blev observeret. Undervisningen fremstod veltilrettelagt og -struktureret og opfyldte lovgivningens fordringer og forventninger om arbejde med

både skriftlige og mundtlige kompetencer. Undervisningen foregik i et trygt læringsmiljø, hvor kursisterne deltog spontant og hvor der blev vekslet mellem koncentreret arbejde og mere uformelle episoder. Ligeledes udviste underviseren stor opmærksomhed på kursisterne og afstemte opgaveniveau og forventninger til den enkeltes niveau og behov.

Der blev observeret undervisning på DUMO 1.2 og 1.3 hold. Der var et trygt læringsmiljø, hvor både underviser og kursister løbende viste anerkendelse af den enkelte kursists præstationer. Under nogle aktiviteter forekom stemningen noget muntert kaotisk, idet kursisterne bød ind med svar og talte i munden på hinanden. Tilsynet noterede sig også, at sammenhængen mellem undervisning og det bagvedliggende sprogsyn på tværs af de observerede hold forekommer uklart, og der især er et potentiale for at anvende det bagvedliggende sprogsyn mere eksplicit i valg af opgaver.

CBSI Sprogcenter bemærker hertil, at undervisningen primært er baseret på et kommunikativt sprogsyn.

På baggrund af observationerne udarbejder tilsynet en række både generelle og konkrete læringspunkter. Læringspunkterne er et udtryk for de samlede anbefalinger til CBSI Sprogcenter på baggrund af tilsynsbesøget – både i forhold til det enkelte observerede hold og på tværs af de observerede undervisningssituationer og -hold.

Generelt anbefales det, at det bagvedliggende sprogsyn fra lovgivningen omsættes pædagogisk i undervisningen, så det fremtræder mere klart, hvilket sprogsyn der danner rammen for undervisningen.

I forhold til den IT-støttede undervisning anbefales det, at der etableres en fælles undervisningsplatform, som kursister og undervisere kan anvende i forbindelse med undervisningen. Platformen kan med fordel tænkes designet, så den tilgodeser kursisters forskellige behov og IT-kompetencer.

Det anbefales derudover, at der i forbindelse med udvælgelse af undervisningsmateriale med digital eller onlinedel til selvstudie bør det nøje overvejes om materialets tilgang, design og brugerflade er i overensstemmelse med sprogcenterets overordnede sprog- og lærings syn og med kursisters IT-vanthed.

Det anbefales, at CBSI Sprogcenter undersøger muligheden for at de materialer, der vises på den elektroniske tavle, er i et indscan af højere kvalitet eller evt. købes som onlinematerialer, samt at det sikres, at skriftstørrelsen er større, så læseligheden fremstår bedre bagerst i lokalet.

Det anbefales, at CBSI Sprogcenter overvejer mulighederne for at samlæse hold på nærtliggende niveauer, men ikke på tværs af danskuddannelser af hensyn til mulighederne for at arbejde med et stærkere pædagogisk fokus på progression.

Herudover anbefales det ved samlæsning af moduler, at sprogcenteret har fokus på kursisters individuelle progression, samt at kursister på forskellige niveauer sættes sammen i gruppearbejde for derigennem at stilladsere hinanden i pararbejde.

Det anbefales endvidere, at CBSI Jobcenter i så vid udstrækning som muligt arbejder på, at danskundervisning foregår sideløbende med praktik og ikke som veksler-forløb. Eventuelt at danskundervisning og praktik organiseres som 50/50, det vil sige med daglige dansktimer og supplerende timer i praktikforløb. Der skal i denne forbindelse dog tages hensyn til virksomhedernes ønsker som praktikvært.

Det anbefales endelig, at CBSI Sprogcenter sikrer, at møder mellem jobkonsulenten og kursister planlægges uden for danskundervisningen.

2.4.2 Fysiske lokationer

CBSI Sprogcenter flyttede til ny lokation i Valby i april 2019. Rammerne for danskuddannelse deles nu inden for hele CBSI Sprogcenter, hvilket betyder en anden organisering af både underviserens arbejdsforhold og lokaler til afholdelse af undervisning.

Tabel 7: Oversigt over sprogcentrets lokationer og adgange fordelt på sprogcenter fra 1. januar 2019 til 30. juni 2019.

Fysiske undervisningslokationer 2. halvår 2019				
Undervisningsadresse(r)	Overholder branchevejledning	Tilgængeligt for handicappede	Handicap-toiletter	Note
Hejrevej 10, 2400 København	Ja	Ja	Ja	Lejemålet er fraflyttet i april 2019.
Gammel Køge Landevej 43, 2500 København	Ja	Ja	Ja	

Lokationen på Gammel Køge Landevej har desuden et studieværksted i tilknytning til receptionsområdet og dermed god adgang. Undervisnings- og arbejdsforhold for underviserne fremstår positivt, nyindrettet i gode, tilstrækkelige, ventilerede og lyse lokaler. CBSI Sprogcenter har desuden med flytningen fået adgang til CTouch skærme i alle undervisningslokaler, hvilket øger underviserens værktøjskasse.

2.4.3 Fremmøde og gennemførelshastighed

Fremmødeprocenten er en af nøgleindikatorerne for danskuddannelsens kvalitet. I tabel 8 fremgår fremmødet for CBSI Sprogcenter i 1. og 2. halvår 2019 sammenlignet med 2018.

Tabel 8: Oversigt over fremmødeprocenten i 2018-2019, fordelt på danskuddannelser og kvartaler.

Fremmødeprocent 2018 - 2019					
Danskuddannelse	4. kv. 2018	1. kv. 2019	2. kv. 2019	3. kv. 2019	4. kv. 2019

DU1	69,7	70,1	61,8	71,9	71,1
DU2	59,5	64,7	57,9	64,7	61,8
DU3	56,8	60,9	51,1	54,8	62,1
Gennemsnitlig fremmødeprocent	62,0	65,2	56,9	63,8	65,0

Det fremgår af tabel 8, at fremmødeprocenten generelt er stigende, når 3. og 4. kvartal sammenlignes med 2. kvartal 2019. Fraværet i 3. og 4. kvartal 2019 ligger på mellem 32-45%.

Der er begrænset viden, om årsagerne til det meget høje fravær for kursisterne, da CBSI Sprogcenter ikke ønskede at deltage i den undersøgelse af fraværet, tilsynet gennemførte i foråret 2019.

Tilsynet anbefaler derfor, at der gennemføres en undersøgelse af kursisternes fravær i foråret 2020.

CBSI Sprogcenter bemærker, at der arbejdes løbende på at forbedre fremmødet, dels ved at optimere administrative processer og dels gennem lærernes arbejde med kursisterne i hverdagen. Der arbejdes på en handlingsplan for at få nedsat fraværet.

Tilsynet vil følge op på udarbejdelsen af denne handlingsplan i foråret 2020.

Gennemførelshastigheden refererer til antal skemalagte undervisningslektioner, hver kursist har været tilbudt, før kursisten har bestået modulet. Der er ikke modregnet de lektioner, kursisten har været fraværende, og tallene er dermed ikke et udtryk for det faktiske antal lektioner, kursisten har modtaget.

Gennemførelshastigheden for 4. kvartal 2018 samt 1. og 2. halvår 2019 fremgår af tabel 9.

Tabel 9: Oversigt over gennemførelshastigheden 2018-2019, fordelt på danskuddannelser og sammenlignet med landsplan.

Gennemførelshastighed⁴ 2018 - 2019						
Danskuddannelse	4. kvrt. 2018	Lands gennemsnit 2018⁵	1. kvrt. 2019	2. kvrt. 2019	3. kvrt. 2019	4. kvrt. 2019
DU1	327,3	234	268,6	294,1	207,9	224,5
DU2	285,5	155	179,4	214,5	208,6	223,9
DU3	190,5	109	162,5	167,0	207,4	220,0

⁴ Gennemførelshastighed beregnes som det gennemsnitlige antal skemalagte undervisningslektioner pr. kursist før bestået modultest.

⁵ Udlændinge- og Integrationsministeriet: Aktiviteten hos udbydere af danskuddannelse for voksne udlændinge m.fl. i 2018, 2019.

Tabel 9 viser en opgørelse over antallet af tilbudte lektioner. Det er bemærkelsesværdigt, at antallet af lektioner på DU3 stiger markant i perioden, hvilken sammenholdt med det stigende antal LAB-kursister på DU3 antyder, at disse kursister tilbringer langt længere tid på danskuddannelse end tilfældet var i 1. halvår 2019. Kursister på CBSI Sprogcenter får samtidig tilbudt markant flere lektioner på DU2 og 3, før de består en modultest end kursisterne på landsplan. Det er ikke klart, hvilke pædagogiske overvejelser, der betinger en stigning (eller et fald) i antallet af tilbudte lektioner fra kvartal til kvartal.

Det bør samtidig bemærkes, at fraværprocenten på DU3 er på ca. 40%, hvilket forringer effektiviteten af de tilbudte lektioner. En forbedring af fremmødeprocenten sammen med styring af antallet af tilbudte lektioner – dvs. den tid, kursisten er om at nå fra modulstart til modultest – ville kunne forbedre økonomien på CBSI Sprogcenter udover at øge effektiviteten af den tilbudte undervisning.

Tidligere undersøgelser har entydigt peget på, at flere lektioner ikke giver bedre resultater i forhold til erhvervelse af danskundskaber⁶. Samlet set antyder den lave fremmødeprocent og det generelt høje og især for DU3 stigende antal tilbudte lektioner en strukturel og organisatorisk udfordring i forhold til effektiviteten af undervisningen. Det anbefales derfor, at CBSI Sprogcenter udarbejder en plan for at imødegå fraværet og samtidig styre antallet af tilbudte lektioner.

Prøvekarakterer fra LUDUS, oversendt af CBSI Sprogcenter, inkluderer alle kursister, der har været til prøve i prøveterminen vinter 2019, undtagen selvstuderende, der er trukket ud af opgørelsen. Karaktergennemsnittet fremgår af tabel 10.

Tabel 10: Oversigt over henviste kursisters prøvekarakterer for 2018-2019, fordelt på prøver. Ekskl. selvstuderende.

Karaktergennemsnit prøver 2018-19					
Prøve	Sommer 2018	Vinter 2018	Landsgennemsnit 2018⁷	Sommer 2019	Vinter 2019
Prøve i dansk 1	7,8	7,8	5,9	6,5	6,8
Prøve i dansk 2	6,7	6,2	6,4	7,8	6,9
Prøve i dansk 3	5,8	5,8	6,5	6,4	7,3
Studieprøven ⁸	-	-	7,1	-	-

Karaktergennemsnittet for vinterprøverne 2019 ligger over gennemsnittet for 2018, som er det eneste egentlige sammenligningsgrundlag for tilsynet. Denne udvikling er tilfredsstillende, idet

⁶ Kora: Benchmarking og effektivitet af danskuddannelse for voksne udlændinge, 2016 og Deloitte: Analyse af danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl., 2016.

⁷ Udlændinge- og Integrationsministeriet: Aktiviteten hos udbydere af danskuddannelse for voksne udlændinge m.fl. i 2018, 2019.

⁸ Jobcenter København – Danskuddannelse udbyder ikke Studieprøven.

det dog stadig er vanskeligt at forstå, hvorfor der er markante spring mellem karaktererne for de enkelte uddannelser fra prøve til prøve.

CBSI Sprogcenter bemærker til oversigten over karaktererne til afgangseksamen, at karaktererne naturligvis i nogen grad vil være udtryk for kvaliteten af den undervisning, som kursisterne har modtaget, udtryk for undervisernes kvalifikationer, for om den pædagogiske linje bærer frugt, udtryk for om læringsmiljøet på uddannelsesinstitutionen er velfungerende. Men karaktererne vil også til en hver tid variere alt efter, hvilke typer af kursister der er repræsenteret på de pågældende afgangshold, uddannelsesniveau, evt. indlæringsvanskeligheder og motivation.

Tilsynet har iværksat en handlingsplan om karaktergennemsnittet for alle leverandører, jf. drøftelsen på mødet i Beskæftigelses- og Integrationsudvalget i oktober 2018. Handlingsplanen indeholder tre elementer:

- En statistisk undersøgelse af karaktererne ved henholdsvis prøver i vinteren 2019 og sommer 2020.
- Fokusgruppeinterviews med kursister om karakterernes betydning – planlagt til maj 2020.
- Løbende drøftelse med leverandørerne om arbejdet med karakterer.

Handlingsplanen afrapporteres til Beskæftigelses- og Integrationsudvalget i september 2020.

CBSI har i august 2019 gennemført den lovpligtige Undervisningsmiljøvurdering⁹. Vurderingen blev gennemført som en spørgeskemaundersøgelse, der var struktureret over de anbefalede tre områder:

1. Fysisk miljø samt sikkerheds- og sundhedsforhold
2. Psykisk miljø
3. Æstetisk miljø

Undersøgelsen havde en svarandel på 99,1% med i alt 248 besvarede spørgeskemaer. 91,8% er tilfredse med undervisningen og 94,7 % kursisterne giver udtryk for en oplevelse af, at de lærer dansk. Det fremgår desuden, at 96,7% har det gradvist godt med deres medkursister, ligesom 96,3% mener, at der generelt set er en god stemning i undervisningen.

CBSI Sprogcenter oplyser, at næste undervisningsmiljøvurdering planlægges til gennemførelse i 2022.

2.4.4 Underviserkvalifikationer

I henhold til bekendtgørelse om danskuddannelse §24 skal undervisere, der underviser i dansk for voksne udlændinge have gennemført til underviser i dansk som andetsprog for voksne, eller være optaget på uddannelsen eller være godkendt af en skoleansvarlig myndighed som underviser i dansk som andetsprog for voksne indvandrere før 1. august 1998.

⁹ Bekendtgørelse af lov om elevers og studerendes undervisningsmiljø

I tabel 11 vises en oversigt over underviserkvalifikationer fordelt på kvartaler i 2018 og 2019 på CBSI Sprogcenter.

Tabel 11: Oversigt over underviserkvalifikationer fordelt på kvartaler i 2018 og 2019.

Underviserkvalifikationer på CBSI Sprogcenter					
Uddannelseskvalifikationer	4. kv. 2018	1. kv. 2019	2. kv. 2019	3. kv. 2019	4. kv. 2019
DAV gennemført	45	36	36	33	33
DAV optaget	2			2	2
Undervisere med dispensation			2	2	2
Ikke formelle kompetencer	4	2			
Undervisere i alt	51	38	38	37	37

Oversigten viser, at alle undervisere på CBS Sprogcenter opfylder bekendtgørelsens krav om uddannelse.

3 Formål med tilsynet

Tilsynet skal overordnet set sikre, at love, regler og politikker for aktiviteter under lov om danskuddannelse overholdes.

Tilsynets mål er således at sikre, at borgeren leveres en danskuddannelse, der er i overensstemmelse med formålet med offentlige og private tilbud efter danskuddannelsesloven.

I tilsynet er der desuden særlig opmærksomhed på Sprogcentrets resultater inden for gennemførelses hastighed, fravær, karakter og underviserkvalifikationer, der tilsammen definerer kvalitet i danskundervisningen i relation til lovgivningen. Kvalitetssikringen er på den ene side et ansvar for Sprogcentret, og på den anden side giver tilsynets arbejde mulighed at gøre kvaliteten i den leverede undervisning endnu bedre.

Tilsynet gennemføres i henhold til Bekendtgørelse om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl. Nr. 1766 af 27. december 2018, §21, stk. 1-3 samt Beskæftigelses- og Integrationsudvalgets beslutning af 22. oktober 2018.

Udover de lovbefalede tematiske tilsynsområder – administration, økonomi og pædagogik – tilføjer Beskæftigelses- og Integrationsudvalgets strategi et risikobaseret tilsyn til det lovbefalede tematiske tilsyn, ligesom tilsynet fokuserer på opfølgningen af udbudsbetingelserne.

Beskæftigelses- og Integrationsudvalgets tilsynsstrategi detaljerer og tidsplanlægger således både den konkrete tilgang til samt indholdet i tilsynet.

4 Metode og proces

Tilsynet føres struktureret, systematisk og planlagt i henhold til Beskæftigelses- og Integrationsudvalgets strategi.

Tilsynet består af to forskellige metoder.

Tilsynets første metode kan betegnes som forvaltningsrevision, hvor opmærksomheden er på overensstemmelse mellem sprogcentrets daglige praksis og overholdelse af love, regler, administrative forskrifter, indgåede aftaler og sædvanlig praksis, samt på hvorvidt der er taget skyldige økonomiske hensyn ved forvaltningen af de midler og driften af sprogcentret.

Forvaltningsrevision forbindes normalt med en undersøgelse af, om forvaltningen har været;

- Sparsommelig, der er et udtryk for, at der er gjort en indsats for at få mest muligt for pengene ved forvaltning af de tildelte midler.
- Produktiv, der forstås som forholdet mellem output i form af fx kursistens progression, beståelsesprocent, karakter og fravær i forhold til de ressourcer, der er medgået ved tilvejebringelsen af outputtet.
- Effektiv, der er udtryk for forholdet mellem forventet og faktisk målopfyldelse og afhænger af, at såvel den forventede som den faktiske målopfyldelse er målbar, samt at det er muligt at fastslå årsagssammenhænge.

Tilsynets anden metode er løsningsfokuseret og derfor socialkonstruktiv med fokus på sammenhængen mellem refleksion og læring med henblik på at styrke en fælles forståelsesramme, en professionel og kompetent myndighedsudøvelse samt tilskynde til kobling mellem teorier om indlæring af dansk som andetsprog den daglige praksis på sprogcentre.

Der anvendes en bred vifte af tilsynsmetoder som tilsynsbesøg på sprogcentre, gennemgang af materialer fra sprogcentre, desk research af data fra det studieadministrative system LUDUS, møder med leverandørerne i det kommende udviklingsforum, udover inddragelse af kursisters vurdering gennem spørgeskemaundersøgelser samt sammenligninger på tværs af sprogcentre mv.

For at kunne føre tilsynet er det nødvendigt med bl.a. indsamling og bearbejdning af en lang række data om danskuddannelse. Kvantitative kursistadministrative data leveres af leverandør, mens Forvaltningen står for indsamling af kvalitative data.

Som konklusion på tilsynet udarbejdes en opfølgingsplan for hver leverandør med konkrete udviklingsområder.

Tilsynet afrapporteres halvårligt til Beskæftigelses- og Integrationsudvalget. Tilsynet forelægges udvalget, så det passer med prøveterminerne. Rapporteringerne vil derfor ske i februar og september.

Strukturen i tilsynsrapport er delvist rammesat af den vejledning om tilsyn med danskuddannelse, som Styrelsen for International Rekruttering og Integration udsendte i oktober 2018.

Tilsynet med danskundervisning for voksne udlændinge er forankret i Københavns Kommunes Beskæftigelses- og Integrationsforvaltning og føres af:

- Karsten Jensen, chefkonsulent, ph.d. i socialvidenskab,
- Kirstine Haslund Schmidt, AC-fuldmægtig, cand.mag. i pædagogik,
- Juni Arnfast, lektor og pædagogisk konsulent, Københavns Universitet (pædagogisk tilsyn).
- Kira Bjørnstad Christensen, akademisk medarbejder, YDS.